

1. OPŠTI MORALNI IMPERATIVI

Kao član ACM udruženja ja ću....

1.1 Doprinositi društvu i ljudskom blagostanju

Ovaj princip se tiče kvaliteta života svih ljudi - potvrđuje obavezu zaštite osnovnih ljudskih prava i poštovanje različitosti svih kultura. Osnovni cilj računarskih profesionalaca je minimiziranje negativnih posledica računarskih sistema, uključujući i pretnje po zdravlje i bezbednost. Prilikom projektovanja i implementacije sistema, računarski profesionalci moraju da pokušaju da obezbede da proizvod njihovih napora bude korišćen na socijalno odgovoran način, koji će zadovoljiti socijalne potrebe, i da će izbeći štetne efekte po zdravlje i dobrobit. Pored bezbednog socijalnog okruženja, dobrobit ljudi uključuje i bezbedno prirodno okruženje. Zbog toga, računarski profesionalci koji projektuju i razvijaju sisteme moraju biti upozoreni na eventualna oštećenja lokalnog ili globalnog okruženja.

1.2 Izbegavati nanošenje štete drugima

„Šteta“ označava povrede ili negativne posledica, kao što su neželjeni gubitak podataka, gubitak imovine, oštećenje imovine, ili neželjeni uticaja na životnu sredinu. Ovaj princip zabranjuje korišćenje kompjuterske tehnologije na načine koje imaju za posledicu štetu na: korisnike, javnost, zaposlene, poslodavce. Štetne radnje koje se odnose na namerno uništavanje ili izmenu datoteka i programa, dovodi do ozbiljnih gubitaka resursa ili nepotrebnog trošenja ljudskih resursa kao što su vreme i trud potreban da se očisti sistem od „kompjuterskih virusa“.

Dobronamerne akcije, uključujući i one koje postižu dodeljene dužnosti, mogu da dovedu do neočekivane štete. U tom slučaju odgovorno lice ili lica su u obavezi da opozovu ili ublaže negativne posledica što je više moguće. Jedan od načina da se izbegne nenamerna šteta je da se pažljivo razmotre mogući uticaji na sve one na koje potencijalno mogu uticati odluke donešene u toku projektovanja i implementacije.

Da bi se umanjila mogućnost indirektnog nanošenja štete drugima, računarski profesionalci moraju da minimiziraju greške u radu sledeći opšteprihvaćene standarde pri dizajniranju sistema i testiranju. Osim toga, često je potrebno da se procene socijalne posledice sistema koje se projektuju kao mogućnosti bilo kakve ozbiljne štete drugima. Ako su mogućnosti sistema pogrešno predstavljene korisnicima, saradnicima, ili supervizorima, pojedinačni računarski profesionalac je odgovoran za bilo koje povrede koje mogu nastupiti.

U radnom okruženju računarski profesionalac ima dodatnu obavezu da prijavi bilo kakve znake opasnosti po sistem koje mogu da dovedu do ozbiljnih personalnih ili društvenih oštećenja . Ako jedan od nadzornika ne postupi da umanjiti ili ublaži takve opasnosti, može biti neophodno da „duva u pištaljku“ da bi se izvršila korekcija problema ili smanjio rizik.

Međutim, kapriciozno ili pogrešno izveštavanje o kršenju može, sama po sebi, biti štetna. Pre prijave prekršaja, svi relevantni aspekti incidenta moraju biti temeljno procenjeni. Konkretno, procena rizika i odgovornosti mora da bude kredibilna. Predlaže se da se traži savet od drugih računarskih profesionalaca. Vidi princip 2.5 u vezi temeljne procene.

1.3 Biti iskren i pouzdan

Iskrenost je neophodna komponenta poverenja. Bez poverenja organizacija ne može efikasno da funkcioniše. Iskren računarski profesionalac neće namerno proizvoditi lažne ili

obmanjujuće tvrdnje o sistemu ili dizajnu sistema, nego će umesto toga pružiti puno objašnjenje o svim mogućim ograničenjima i problemima u sistemu.

Računarski profesionalac ima dužnost da budem iskren o svim svojim kvalifikacijama, kao i o bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do sukoba interesa

Članstvo u volonterskim organizacijama kao što je ACM može ponekad postaviti pojedince u situaciju gde bi njihove izjave ili radnje mogle biti tumačene sa većom težinom identičnom onoj koju ima veća grupa profesionalaca. ACM-član će vodite računa da ne predstavi pogrešno ACM, bilo pozicije i politiku ACM-a, bilo neke njene jedinice.

1.4 Biti fer i preduzeću mere da ne dođe do diskriminacije

Vrednosti jednakosti, tolerancije, poštovanja drugih, kao i principi jednake pravde, regulišu ovaj imperativ. Diskriminacija na osnovu rase, pola, religije, starosti, invaliditeta, nacionalnog porekla, ili na osnovu drugih faktora je eksplicitno kršenje ACM politike i neće biti tolerisana. Nejednakosti između različitih grupa ljudi može biti rezultat korišćenja ili zloupotrebe informacija i tehnologije. U pravednom društvu, svi pojedinci bi imali jednaku (a) priliku da učestvuju u upotrebi računarskih resursa (b) korist od upotrebe računarskih resursa, bez obzira na rasu, pol, veru, starosti, invaliditeta, nacionalnog porekla ili drugih sličnih faktora. Međutim, ovi ideali ne opravdavaju neovlašćeno korišćenje računarskih resursa, niti smeju pružati adekvatnu osnovu za kršenje bilo kog drugog etičkog imperativa ovog kodeksa.

1.5 Poštovati imovinska prava uključujući i autorska prava i patent

Kršenje autorskih prava, patenata, poslovne tajne i uslova licencnog sporazuma je zabranjeno zakonom u većini okolnosti. Čak i kada softver nije tako zaštićen, takva kršenja su u suprotnosti sa profesionalnim ponašanjem. Kopije softvera mogu biti napravljene samo uz odgovarajuća ovlašćenja. Neovlašćeno umnožavanje materijala ne sme biti tolerisano.

1.6 Obezbediti odgovarajući kredit za intelektualnu svojinu

Računarski stručnjaci su dužni da štite integritet intelektualne svojine. Tačnije, ne mogu se prisvajati zasluge za tuđe ideje ili rad, čak i u slučajevima kada delo nije izričito zaštićeno autorskim pravom, patentom, itd

1.7 Poštovati privatnost drugih

Računarske i komunikacione tehnologije omogućavaju prikupljanje i razmenu ličnih podataka u obimu bez presedana u istoriji civilizacije. Na taj način je znatno povećana mogućnost kršenja privatnosti pojedinaca i grupa. Te je na stručnjacima odgovornost za održavanje privatnosti i integriteta podataka koji se odnose na pojedince. Ovo uključuje mere predostrožnosti kako bi se osigurala tačnost podataka, a isto tako i mere zaštite od neovlašćenog pristupa ili slučajnog otkrivanja od strane neodgovarajuće osobe. Osim toga, mora biti uspostavljena procedura koja bi omogućila pojedincima da preispitaju svoje zapise kao i da isprave netačnosti.

Ovaj imperativ podrazumeva da će samo potrebna količina ličnih informacija biti prikupljena u sistemu, da se rokovi zadržavanja i raspolaganja tim informacijama jasno definišu i sprovedu, kao i da se lične informacije prikupljene za određenu namenu ne mogu koristiti u druge svrhe bez saglasnosti pojedinaca. Ovi principi se odnose na elektronske komunikacije,

uključujući i elektronsku poštu, i zabranjuju procedure koje snimaju ili monitorišu elektronske podatke korisnika, uključujući i poruke, bez dozvole korisnika ili bona fide (u dobroj nameri) ovlašćenja koja se odnose na rad sistema i održavanje. Korisnički podaci uočeni tokom uobičajenog rada sistema ili održavanja moraju se tretirati sa najstrožijom poverljivošću, osim u slučajevima gde je evidentno kršenje zakona, organizacionih propisa, ili ovog Kodeksa. U ovim slučajevima, priroda ili sadržaj tih informacije se moraju objaviti samo nadležnim organima.

1.8 Poštovati poverljivost

Princip poštovanja se proširuje i na pitanja o poverljivosti informacija kad god se eksplicitno daje obećanje o poštovanju poverljivost ili, implicitno, kada privatne informacije koje nisu direktno povezane sa obavljanjem svoje dužnosti postanu dostupne. Etička dužnost je da se poštuju sve obaveze poverljivosti prema poslodavcima, klijentima i korisnicima osim ako ne dođe do oslobađanja od takve obaveze prema zahtevima zakona ili drugog načela iz ovog Kodeksa.

2. SPECIFIČNIJE PROFESIONALNE ODGOVORNOSTI

Kao ACM računarski profesionalac ja ću....

2.1 Potruditi da se postigne najviši kvalitet, efikasnost i dostojanstvo kako u procesu tako i u proizvodima profesionalnog rada

Izuzetnost je možda najvažnija obaveza profesionalca. Računarski profesionalac mora nastojati da postigne kvalitet i da budu svestan ozbiljnosti negativnih posledica koje mogu proizaći iz lošeg kvaliteta sistema.

2.2 Sticati i održavati profesionalnu kompetentnost

Izvršnost zavisi od pojedinaca koji preuzmu odgovornost za sticanje i održavanje profesionalne kompetentnosti. Profesionalac mora da učestvuje u postavljanju standarda za odgovarajući nivo stručnosti, i nastojati da postigne te standarde. Nadogradnja tehničkog znanja i kompetencija se može postići na nekoliko načina: radeći nezavisne studije, seminari, konferencije, ili kursevi, i biti uključen u profesionalnim organizacijama.

2.3 Spoznati i poštovati postojeće zakone koji se tiču profesionalnog rada

ACM-članovi moraju se pridržavati postojećih lokalnih, državnih, pokrajinskih, nacionalnih i međunarodnih zakona ukoliko ne postoji ubedljiv etički osnov da se to ne učini. Politike i procedure organizacija u kojima se učestvuje moraju biti poštovane. Ali, u skladu mora biti usklađena sa priznanje da se ponekad postojećih zakona i pravila se nemoralno ili neprikladnim i, stoga, mora biti osporena. Kršenje zakona ili propisa može biti etički kada taj zakon ili pravilo ima neadekvatnu moralnu osnovu, ili kada ona u konfliktu sa drugim zakonom koji se ocenjuju važnijim. Ako neko odluči da krši zakon ili pravilo, jer ga vidi kao nemoralan, ili iz bilo kog drugog razloga, on mora u potpunosti da prihvati odgovornost za svoje akcije i za posledice.

2.4 Prihvatiti i obezbediti odgovarajuće stručno razmatranje

Kvalitet stručnog rada, naročito u računarskoj struci, zavisi od profesionalnih preispitivanja i kritike. Kad god je potrebno, pojedinačni članovi treba da traže i koriste kritičku ocenu, kao i da pruže kritički osvrt na rad drugih.

2.5 Dati sveobuhvatne i detaljne evaluacije kompjuterskih sistema i njihovog uticaja, uključujući i analizu mogućih rizika

Kompjuterski stručnjaci moraju nastojati da budu razumljivi, temeljni, i objektivni kada procenjuju, preporučuju i predstavljaju opis sistema i alternative. Kompjuterski stručnjaci su u poziciji od posebnog poverenja, a samim tim imaju posebnu odgovornost da obezbede objektivnu, verodostojnu procenu poslodavcima, klijentima, korisnicima i javnosti. Prilikom pružanja stručne ocene mora identifikovati sve relevantne sukoba interesa, kao što je navedeno u imperativu 1.3.

Kako je navedeno u diskusiji o principu 1.2 o izbegavanju štete, bilo kakve znake opasnosti od sistema moraju biti prijavljene onima koji imaju mogućnost i / ili odgovornost da ih rešavaju. Pogledajte smernice za 1.2 imperativ za više detalja u vezi štete, uključujući i izvještavanje o profesionalnim prekršajima.

2.6 Prihvatiti ugovore, sporazume, i dodeljenu odgovornost

Poštovanje obaveza je pitanje integriteta i poštenja. Za računarske profesionalce ovo uključuje osiguranje da će se pojedini elementi sistema realizovati kao što je predviđeno. Takođe, kada jedna strana ugovori rad sa drugom stranom, ona ima obavezu da tu stranu pravilno informiše o napretku ka završetku tog rada.

Računarski profesionalac ima odgovornost da zatraži promenu bilo kog zadatka koji on ili ona osećaju da ne mogu da završe kao što je definisano. Tek posle ozbiljnih razmatranja i uz puno sagledavanje rizika i briga za poslodavca ili klijenta, treba prihvatiti zadatak. Glavni princip ovde je obaveza da se prihvati lična odgovornost za profesionalni rad. U nekim slučajevima druga etička načela mogu da dobiju veći prioritet.

Odluka kojom specifičan zadatak ne treba raditi ne može biti prihvaćena. Pošto su jasno identifikovani problemi koji su razlog za takvu odluku, ali se ne uspeva doći do promena u tom zadatku, izvršioци još uvek mogu biti obavezni, po ugovoru ili po zakonu, da nastavite kako je naređeno. Etički sud računarskog profesionalca treba da bude konačan za upotrebu u odlučivanju da li ili ne nastaviti. Bez obzira na odluku, mora prihvatiti odgovornost za posledice.

Međutim, obavljanje zadataka „protiv sopstvenih ubeđenja“ ne oslobađa profesionalne odgovornosti za bilo kakve negativne posledice.

2.7 Poboljšati javno razumevanje računarstva i njegovih posledica

Računarski stručnjaci imaju odgovornost da dele tehničko znanje sa javnosti u cilju njenog ohrabriranja u razumevanju računarstva, uključujući i uticaj računarskih sistema i njihova ograničenja. Ovaj imperativ podrazumeva obavezu suprotstavljanja bilo kakvim pogresnim stavovima vezanim za računarstvo.

2.8 Pristupati računarskim i komunikacionim resursima samo kad sam ovlašćen da to uradim

Krađa ili uništenje materijalne i elektronske imovine je zabranjeno - imperativ 1.2 "Izbegavajte štetu drugima". Trespassing-u i neovlašćenom korišćenju računara ili sistema komunikacije je namenjen ovaj imperativ. Trespassing uključuje pristup pojedinca komunikacionoj mreži i računarskom sistemu, ili nalogu i / ili datotekama koje su povezane sa tim sistemima, bez izričite dozvole da to uradi. Pojedinci i organizacije imaju pravo da ograniče pristup svojim sistemima dokle god ne krše princip diskriminacije (vidi 1.4). Niko ne treba da uđe, ili koristi neki drugi računarski sistem, softver ili datoteke sa podacima bez dozvole. Mora uvek postojati odgovarajuće odobrenje pre korišćenja sistemskih resursa, uključujući i komunikacione portove veličinu prostora, druge sistemske periferije, i kompjutersko vreme.

3. IMPERATIVI ORGANIZACIONOG RUKOVODSTVA

Kao član ACM i organizacioni rukovodilac, ja ću

3.1 Artikulisati društvenu odgovornost članova organizacione jedinice i podstaknuti potpuno prihvatanje tih odgovornosti

Zbog uticaj na javnost, organizacije svih vrsta, moraju da prihvate odgovornost za društvo. Organizacione procedure i odluke orijentisane ka kvalitetu i dobrobiti društva će smanjiti štete pripadnicima tog društva, na taj način one služe javnom interesu i ispunjavanju društvenu odgovornost. Dakle, organizacioni rukovodioci moraju da podstiču puno učešće u ispunjavanju društvene odgovornosti, kao i kvalitetu rada.

3.2 Upravlјati osoblјem i resursima sa cilјem projektovanja i izgradnje informacionih sistema koji pobolјšavaju kvalitet radnog života

Organizacioni rukovodioci su odgovorni za to da računarski sistemi poboljšavaju, a ne degradiraju, kvalitet radnog života. Prilikom primene računarskog sistema, organizacija mora da razmotri lični i profesionalni razvoj, fizičku bezbednost, i ljudsko dostojanstvo svih radnika. Odgovarajući čovek-računar ergonomični standardi će biti uzeti u obzir prilikom dizajna sistema kao i na radnom mestu.

3.3 Dozvoliti i podržati pravilno i autorizovano korišćenje računarskih i komunikacionih resursa organizacije

Pošto računarski sistemi mogu postati sredstva za štetu, kao i za iskorišćavanje organizacije, vođstvo ima odgovornost da jasno definiše odgovarajuće i neodgovarajuće korišćenje organizacionih računarskih resursa. Dok broj i obim tih pravila treba da budu minimalan, ona se moraju u potpunosti sprovesti nakon uspostave.

3.4 Obezbediti da potrebe korisnika i onih koji će biti pogođeni sistemom, budu jasno artikulisane u toku procene i dizajna zahteva, kasnije, sistem mora biti potvrđen u skladu sa zahtevima

Trenutni korisnici sistema, potencijalni korisnici i druga lica čiji su životi mogu biti pogođeni sistemom moraju imati svoje potrebe inkorporirane u iznetim zahteva. Provera valjanosti sistema treba da osigura usklađenost sa tim zahtevima.

3.5 Artikulisati i podržati politiku koja štiti dostojanstvo korisnika i ostalih koji će biti pogođeni računarskim sistemom

Projektovanje i implementacija sistema koja namerno ili nenamerno ponizi pojedinaca ili grupu je etički neprihvatljivo. Računarski profesionalci koji su na mestima odlučivanja treba da potvrde da su sistemi dizajnirani i implementirani sa ciljem zaštite lične privatnosti i povećanja ličnog dostojanstva.

3.6 Omogućiti članovima organizacije kojom rukovodim da uče principe i ograničenja računarskih sistema

Ovo je dopuna imperativa o javnom razumevanju (2.7). Obrazovne mogućnosti su od suštinske važnosti da se olakša optimalno učešće svih članova organizacije. Mogućnosti moraju biti dostupne svim članovima da im pomognu da unaprede svoje znanje i veštine u računarstvu, uključujući i kurseve koji ih upoznaju sa posledicama i ograničenjima pojedinih tipova sistema. Konkretno, radnici moraju da budu svesni opasnosti izgradnje sistema po previše jednostavnim modelima, nemogućnost predviđanja i projektovanja svakog mogućeg radnog stanju, i drugih pitanja koja se odnose na složenost ove profesije.